

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 22. 3. 2023

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2023/00171

Programová služba: Jednotka, RTVS 24

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska

Číslo licencie: TD/1, TD/3

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. PGO-RPMS/2023/00171 smerujúci voči vysielaniu programových služieb Jednotka a RTVS 24 vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie výsledok preverenia podnetu.

T: 3. 4. 2023

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 22. 3. 2023

Podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2023/00171 zaevidovaný dňa 13. 1. 2023
Podávateľ: fyzická osoba
Predmet podnetu: Správy RTVS
Deň a čas vysielania: 2. 1. 2023 o cca 19:00 h
Označenie podľa JSO: -

Programová služba: Jednotka, RTVS 24
Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska
Číslo licencie: TD/1, TD/3

Dátum: 15. 3. 2023

OBSAH PODNETU:

„V bloku hlavných správ sa zobrazuje skrytá reklama na ambulantly software <https://ambee.sk/>. Pri tom redakcia zakryla osobné údaje pacienta, ktoré sa nachádzajú priamo pod názvom produktu. V ďalšom zábere používa názov produktu na pozadí info grafiky.

S krátkym prerušením sa zobrazuje logo a názov tohto produktu celkom 15 sekúnd.

Táto skrytá reklama bola vložená do príspevku obsahovo veľmi atraktívneho pre všetkých lekárov v SR.

V archíve RTVS <https://www.rtvs.sk/televizia/archiv/13982/377813#266> sa jedná o minútáž 4:10 až 4:25.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej aj „ZMS“):

§ 72

Skrytá mediálna komerčná komunikácia

(1) Skrytá mediálna komerčná komunikácia je zvuková, obrazová alebo audiovizuálna informácia, ktorá priamo alebo nepriamo propaguje tovar, služby, ochrannú známku, obchodné meno alebo aktivity osoby vykonávajúcej hospodársku činnosť, ak vysielateľ alebo poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie túto informáciu v rámci programu zámerne využíva na propagačné účely a mohla by vzhľadom na svoju povahu uviesť verejnosť do omylu o podstate tejto informácie. Táto informácia sa považuje za zámernú najmä vtedy, ak sa uskutočňuje za odplatu alebo za inú protihodnotu.

(2) Skrytá mediálna komerčná komunikácia sa zakazuje.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Podávateľ podnetu namietal, že vo vysielaní správ bola skrytá reklama na ambulantly software <https://ambee.sk/>.

Monitorovaním záznamu vysielania televíznej programovej služby Jednotka a RTVS 24 zo dňa 2. 1. 2023 bolo zistené že v programe *Správy RTVS* bol v čase o cca 19:02 h odvysielaný príspevok *Personálne zmeny v NCZI*. V rámci neho sme zaznamenali informácie, voči ktorým namietal podávateľ podnetu.

Príspevok informoval o personálnych zmenách v NCZI (Národné centrum zdravotníckych informácií). Odvolané vedenie NCZI podľa ministra zdravotníctva nezvládlo svoje úlohy, nové vedenie bude musieť dokončiť projekty e-zdravotníctva.

Podávateľ podnetu namietal voči odvysielaniu skrytej reklamy na ambulantly software firmy *ambee*. Produkt *ambee* (<https://ambee.sk/>) je program, ktorý poskytuje pripojenie na systém e-zdravie a vytváranie elektronickej zdravotnej dokumentácie.

V príspevku bol 2x použitý záber, v ktorom bol monitor počítača, na ktorom bolo viditeľné logo „ambee“. Otázka teda je, či reportáž skryto nepropagovala práve túto firmu.

§ 72 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách ustanovuje: „Skrytá mediálna komerčná komunikácia je zvuková, obrazová alebo audiovizuálna informácia, ktorá priamo

alebo nepriamo propaguje tovar, služby, ochrannú známku, obchodné meno alebo aktivity osoby vykonávajúcej hospodársku činnosť, ak vysielateľ alebo poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie túto informáciu v rámci programu zámerne využíva na propagačné účely a mohla by vzhľadom na svoju povahu uviesť verejnosť do omylu o podstate tejto informácie. Táto informácia sa považuje za zámernú najmä vtedy, ak sa uskutočňuje za odplatu alebo za inú protihodnotu.“

Z definície skrytej mediálnej komerčnej komunikácie vyplývajú nasledovné kritériá, ktoré musia byť kumulatívne naplnené na to, aby mohol byť sporný obsah posúdený ako skrytá mediálna komerčná komunikácia:

1. zvuková, obrazová alebo audiovizuálna informácia, ktorá priamo alebo nepriamo propaguje tovar, služby, ochrannú známku, obchodné meno alebo aktivity osoby vykonávajúcej hospodársku činnosť

V namietanom príspevku sme zaznamenali obrazovú informáciu – logo „ambee“. Logo bolo zobrazené v 2 záberoch na monitore počítača.

2. odvysielaná v rámci programu

Uvedená informácia bola odvysielaná v rámci programu *Správy RTVS*.

3. ak vysielateľ alebo poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie túto informáciu využíva na propagačné účely

Pojem propagačný účel zákon č. 264/2022 Z. z. nedefinuje. Jeho výklad je však ustálený tak Radou, ako aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky. V tejto súvislosti poukazujeme na rozhodnutie Rady pre vysielanie a retransmisiu č. RP/126/2002, v ktorom Rada považovala za naplnenie reklamného/propagačného účelu spôsob spracovania programu, ktorý bol jednoznačne propagačný — reklamný. V predmetnom programe bola vizuálna prezentácia výrobku sprevádzaná komentármi v pozitívnom svetle vyzdvihujúcimi kvalitu a prednosti tohto výrobku. Toto rozhodnutie bolo potvrdené aj rozsudkom Sžn 4/03 Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. 9. 2002.

V reportáži sa v 2 záberoch objavilo logo „ambee“, ale názov produktu/firmy nezaznel.

Samotný produkt/firma neboli vôbec spomínané, neboli spomínané služby, ktoré poskytuje a pod. Nezaznamenali sme žiadne komentáre v pozitívnom svetle vyzdvihujúce kvalitu či prednosti produktu/firmy. Sme toho názoru, že informačný účel predmetných informácií jednoznačne prevažoval nad propagačným.

Toto kritérium z uvedeného dôvodu, podľa nášho názoru, nebolo naplnené.

4. zámerne využíva

Podľa § 72 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. sa informácia považuje za zámernú najmä vtedy, ak sa uskutočňuje za odplatu alebo za inú protihodnotu. Keďže Rada nedisponuje informáciami o prípadnej odplate či inej protihodnote, kritérium zámernosti využívania informácie o službe na propagačné účely sa považuje za naplnené spravidla v tom prípade, ak je program redakčne zostavovaný dopredu. V prípade programu *Správy RTVS* môžeme skonštatovať, že bol redakčne zostavený dopredu.

5. mohla by vzhľadom na svoju povahu uviesť verejnosť do omylu o podstate tejto informácie

Vzhľadom na to, že podľa nášho názoru propagačný účel informácie o obchodnom mene, resp. službe nebol preukázaný, ale naopak jednoznačne prevažoval informačný účel, recipient nebol uvedený do omylu o podstate tejto informácie.

Na základe uvedeného sa domnievame, že v príspevku prezentované informácie o produkte/firme „ambee“ nenapĺňajú všetky kritériá skrytej mediálnej komerčnej komunikácie. Odvysielaním namietaného príspevku, podľa nášho názoru, k porušeniu § 72 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z. nedošlo.

ZÁVER:

Na základe analýzy sa domnievame, že vysielateľ programovej služby Jednotka a RTVS 24 odvysielaním programu *Správy RTVS* dňa 2. 1. 2023 v čase od cca 19:00 h **neporušil ustanovenie § 72 ods. 2 ZMS.**

Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený.**

Prepis/Popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2023/00171)

Monitorované vysielanie: Správy RTVS
Deň a čas vysielania: 2. 1. 2023 o cca 19:00 h
Označenie podľa JSO: -
Programová služba: Jednotka

Čas cca:

18:59:07 – Sponzorské odkazy (Reuma blok akut).
18:59:16 – Zvukovo-obrazový predel s textom „Reklama“.
18:59:22 – Reklamný oznam - šoty v reklamnom bloku (Lidl).
18:59:52 – Zvukovo-obrazový predel s textom „Reklama“.
18:59:58 – Začiatok programu *Správy RTVS*.

Program obsahoval nasledujúce príspevky:

- prehľad správ
- štát zatiahol ručnú brzdu pri cenách energií

19:02:31 – Príspevok *Personálne zmeny v NCZI*.

Záber na moderátora. Vedľa neho v pravom hornom rohu obrazovky bola umiestnená fotografia budovy NCZI. V dolnej časti obrazovky bol umiestnený titulok: „PERSONÁLNE ZMENY V NCZI rtv: SPRÁVY“

Moderátor: *Národné centrum zdravotníckych informácií má nové vedenie. Ministerstvo zdravotníctva vymenilo generálneho riaditeľa za krízový manažment. Má preveriť, prečo meškajú dôležité projekty, napríklad elektronické objednávanie k špecialistom alebo riadenie starostlivosti o pacientov s rakovinou.*

Záber na muža, potom záber na budovu NCZI, potom záber na ženu.

Redaktorka: *Petra Lukáča, ktorý vyše roka šéfoval Národnému centru zdravotníckych informácií nahrádza hneď trojčlenná rada riaditeľov. Marek Macho, ktorý v minulosti riadil vládnu kyberjednotku, a Barbora Mareková, ktorá v NCZI doposiaľ viedla sekciu produktového manažmentu. Tretí riaditeľ zatiaľ nie je známy.*

Záber na T. Kmecovú, zástupkyňu komun. odboru Ministerstva zdravotníctva SR.

T. Kmecová: *Nový krízový manažment NCZI má za úlohu zmonitorovať aktuálnu situáciu a identifikovať dôvody, pre ktoré meškajú kľúčové projekty, ako napríklad registre, projekt OnkoAsist, eLab, eObjednávanie a podobne.*

Záber na ministra, potom záber na logo ezdravie – elektronické zdravotníctvo, potom záber na sestričku, ktorá sa s kartou pripája do počítača.

Redaktorka: *Minister zdravotníctva koncom roka označil NCZI a jeho systém za najväčšie sklamanie počas jeho takmer dvoch rokov vo funkcii. V elektronizácii máme podľa Vladimíra Lengvarského na rozdiel od Čechov veľké rezervy. Dvaja noví riaditelia, od ktorých sa očakáva zlepšenie, sa vyjadriť odmietli.*

Záber na V. Daničovú, riaditeľku sekcie marketingu a komunikácie NCZI.

V. Daničová: *Nové vedenie Národného centra zdravotníckych informácií, ktoré sa ujalo svojich funkcií dnes, sa aktuálne do detailu oboznamuje s reálnym stavom, a najmä s vysoko špecifickými procesmi v rámci inštitúcie.*

Záber na lekárku s pacientkou v ordinácii.

Redaktorka: *Napríklad elektronické objednávanie by malo v praxi fungovať tak, že ak sa všeobecný lekár do systému zapojí a bude mať u pacienta podozrenie na žalúdočné vredy, môže ho hneď objednať na vyšetrenie u gastroenterológa.*

19:04:08 – 19:04:17 – Záber na monitor počítača, na ktorom je zobrazený nejaký počítačový program s nečitateľným textom. V ľavej hornej časti programu je viditeľný text „ambee“. V spodnej časti programu sa posúva nečitateľný text.

Redaktorka: *NCZI má centralizovať voľné termíny špecialistov. Objednávanie však podľa Moniky Paluškovej nebude možné bez skvalitnenia e-výmenného lístka a bez zdravotných poisťovní.*

Na obrazovke sa objavila fotografia ženy a vedľa nej text cit.: „Elektronický výmenný lístok je jediný spôsob, ako môžete skontrolovať cestu pacienta, kto ho poslal, kedy dostal termín, čo bolo napísané na tom výmennom lístku, lebo toto zdravotné poisťovne vedia, a na základe toho potom vedia pacienti zabezpečiť zdravotnú starostlivosť. Absolútne nič z tohto nefunguje.“

19:04:19 – 19:04:24 – V pozadí za fotografiou ženy a zobrazeným textom bol záber na monitor počítača, na ktorom bol zobrazený nejaký počítačový program s viditeľným textom „ambee“.

M. Palušková, prezidentka Spoločnosti všeobecných lekárov Slovenska: *Elektronický výmenný lístok je jediný spôsob, ako môžete skontrolovať cestu pacienta.*

V pozadí za fotografiou ženy a zobrazeným textom bol záber na ordináciu s lekármi.

M. Palušková: *Kto ho poslal, kedy dostal termín, čo bolo napísané na tom výmennom lístku, lebo toto zdravotné poisťovne vedia, a na základe toho potom vedia pacienti zabezpečiť zdravotnú starostlivosť. Absolútne nič z tohto nefunguje.*

Záber na ľudské ruky, potom na budovu NCZI.

Redaktorka: *Rezort zdravotníctva zároveň posielal do národného centra kontrolu. Veronika Čokinová, RTVS.*

19:04:45 – Program *Správy RTVS* obsahoval ďalšie príspevky:

- nemocnicu v Trstenej nakoniec nepreradia do nižšej kategórie
- prezidentka vetovala zákony o životnom prostredí
- oslavy 30 rokov samostatnosti v Prahe
- prieskum o rozdelení Československa
- 28 osobností dostalo od prezidentky ocenenia
- vojna na Ukrajine
- niektoré ukrajinské deti sa nevedia vrátiť z okupovaných území
- európske štáty už nemusia platiť za plyn rubľami
- kondolenčnú knihu za zosnulého Benedikta XVI vystavili aj v Berlíne
- výstavba diaľnic v roku 2023
- výstavba cesty v Gemeri sa o 10 rokov odsúva
- mnohonárodná bojová skupina NATO na Slovensku je plne funkčná
- zbierka pre rodiny, ktorým zhorel dom
- zmeny pri evidencii nezamestnaných
- končí platnosť starších vodičských preukazov
- zmenu poisťovne treba nahlásiť do 8. 1.
- zdražovanie môže ohroziť aj duševné zdravie ľudí
- posledná rozlúčka s futbalistom Pelém
- havária vrtuľníkov na pláži v Austrálii
- Brazília má nového prezidenta
- snehová kalamita v USA
- záchranári vo Vietname zachraňujú malého chlapca

- colníkmi zhabaný tovar je dávaný do dražby alebo na charitu
- zlý stav mostov v Košickom kraji
- kaštieľ v Nepaloch obnovuje nový majiteľ
- výstava originálnych kostýmov z rozprávok v Trenčíne
- informácia o večernom programe

19:49:42 – Koniec programu *Správy RTVS*.

19:49:43 – Zvukovo-obrazový predel s textom „Reklama“.

19:49:48 – Reklamný oznam - šoty v reklamnom bloku (Slovakia travel, Kaufland, Fortuna, Tipsport).

19:51:18 – Zvukovo-obrazový predel s textom „Reklama“.

19:51:24 – Zvukovo-obrazový predel.

19:51:30 – Reklamný oznam - upútavky.

19:51:59 – Koniec záznamu.

* * *

Monitorované vysielanie: Správy RTVS
Deň a čas vysielania: 2. 1. 2023 o cca 19:00 h
Označenie podľa JSO: -
Programová služba: RTVS24

Čas cca:

18:58:53 – Iná forma propagácie - informácia o vlastnom programe.

18:59:14 – Zvukovo-obrazový predel.

18:59:53 – Začiatok programu *Správy RTVS*. Program bol identický s programom odvysielaným na programovej službe Jednotka.

19:49:42 – Koniec programu *Správy RTVS*.

19:49:46 – Iná forma propagácie - informácia o vlastnom programe.

19:50:10 – Reklamný oznam - upútavky (Svet 24, Z prvej ruky, Sobotné dialógy, zápas hokejovej ligy, zápas basketbalovej ligy).

19:51:59 – Koniec záznamu.